

Järva maakonnas Järva vallas Jõeküla külas Paadi kinnistu eraldisel 10 harvendusraie ja eraldisel 11 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Osaühingu LANDEKER (registrikood 10647932) volitatud esindaja Raido Tammik'u poolt 27.06.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Paadi kinnistu (registriosa nr 1863536, katastritunnus 31403:002:0057) eraldisel 10 harvendusraie ja eraldisel 11 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Osaühingu LANDEKER volitatud esindaja Raido Tammik esitas 27.06.2024 Keskkonnaametile metsateatised, millega kavandatakse Paadi kinnistu eraldisel 10 harvendusraiet 1,68 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 50 tm ja eraldisel 11 aegjärkset raie 0,35 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 15 tm. Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris vastavalt nr-te 50001039739 ja 50001039738 all.

Kavandatav raieala jääb Natura 2000 võrgustikku kuuluvatele Endla loodusalale ja Endla linnualale ning siseriiklikult Vabariigi Valitsuse 28.09.2005 määrusega nr 255 „Endla looduskaitseala kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri) kaitse alla võetud Endla looduskaitseala Puna piiranguvööndisse (ka projekteeritava kaitsekorra kohaselt).

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, MS § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet teavitab

haldusmenetluse seaduse § 41 alusel 01.07.2024 kirjaga nr 13-4/24/13949 metsateatiste nr 50001039739 ja 50001039738 menetlustähtaja ületamisest.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Paadi kinnistu eraldisel 10 kavandatakse harvendusraiet 1,68 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 50 tm. Harvendusraie on hooldusraie (MS § 28 lõige 4 punkt 2), mida tehakse metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimiseks ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamise võimaldamiseks (MS § 28 lõige 7 punkt 2). Harvendusraie tegemisel ei tohi pärast harvendusraiet puistu I rinde rinnaspindala olla väiksem sama eeskirja lisas 1 märgitust (MS § 31 lõige 2, metsa majandamise eeskirja § 6 lõige 4).

Paadi kinnistu eraldisel 11 kavandatakse aegjärkset raie 0,35 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 15 tm. Uuendusraie (sh turberaie, mille hulka kuulub ka aegjärgne raie) tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist (MS § 28 lõige 6). Aegjärgse raie eesmärgiks on metsa järk-järguline uuendamine. Aegjärgse raie korral raiutakse uuendamisele kuuluvas metsas puid hajali üle raielangi kahe või enama raiejärguna (MS § 30 lõige 2). Looduskaitseseaduse (LKS) § 14 lõige 6 sätestab, et kaitstaval loodusobjektidel tuleb valik- ja turberaie tegemisel arvestada sama seaduse lisas sätestatud tingimustega, kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti. LKS lisa „Valik- ja turberaie tingimused kaitstava loodusobjekti ning ranna ja kalda piiranguvööndis” p 2 kohaselt ei tohi 45–64-protsendilise algtäiusega puistu I rinde täiust aegjärgse raie esimese järguga viia madalamale kui 30%. Paadi kinnistu eraldisel 11 kasvava puistu I rinde täius on kehtivate (registreeritud 12.09.2023) metsa inventeerimisandmete kohaselt 60%. Seega, antud juhul kavandatava raiega ei tohi puistu I rinde täiust viia alla 30%. Tegemist on aegjärgse raie esimese raiejärguga.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Paadi kinnistu asub Järva maakonnas Järva vallas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Koeru Vallavolikogu 18.11.1999 määrusega nr 20 kehtestatud Koeru valla üldplaneering (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Koeru vallas)¹, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutamist. Kavandatud raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatöodel

¹ Kättesaadav: <https://jarvavald.ee/uldplaneering>

metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja² §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietöödel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Paadi kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspierakonnas. Paadi kinnistuga lõunast piirneval Koka maaüksusel (katastritunnus 31403:002:0019) on 09.10.2023 kinnitatud registrikanded raie tegemiseks, nendest Paadi kinnistul kavandatava raieala vahetus mõjualas (milleks loetakse 30 m)³ on registreeritud aegjärgne raie eraldisel 1 (0,98 ha, hinnanguline raieaht 133 tm), sanitaarraie eraldisel 2 (0,88 ha, hinnanguline raieaht 20 tm) ja harvendusraie eraldisel 5 (2,47 ha, hinnanguline raieaht 74 tm). Raielega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raieala asub angervaksa (eraldis 11) ja naadi (eraldis 10) kasvukohatüübis. Eraldistel kasvavad keskealise (eraldis 10) ja küpse (eraldis 11) metsa arenguklassi kuuluvad halli lepa enamusega puistud.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike,

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”.
https://media.rmk.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavatest raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raielangiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raieid kavandatakse metsamaastikus, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatav raieala asub Endla looduskaitseala Puna piiranguvööndis. Endla looduskaitseala kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Endla linnuala ja Endla loodusala koosseisu.

Eraldis 10 jääb osaliselt ning eraldis 11 kogu ulatuses Völlinge oja kalda piiranguvööndisse, kavandatav raieala ulatub vähesel määral ka veekogu veekaitsevööndisse. Kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ning puhketingimuste säilitamine (LKS § 37 lõige 2). Veekogu kalda või ranna erosiooni ja hajuheite vältimiseks on veekogu kaldal või rannal veekaitsevöönd (veeseaduse (VeeS) § 118 lõige 1). LKS § 37 lõige 1 punkti 2 alusel on kalda piiranguvööndi laius Völlinge ojal 100 m ning VeeS § 118 lõige 2 punkti 2 alusel on veekaitsevööndi ulatus 10 m põhikaardile kantud veekogu piirist.

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel jääb kavandatav raieala ka II kategooria⁴ kaitsealuse linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) elupaika registrikoodiga KLO9134126.

Kavandatava raieala vahetusse mõjualasse (milleks loetakse kuni 30 m) jäävad alad, kus on registreeritud loodusdirektiivi⁵ I lisas nimetatud elupaigatüüpide rohundirikkad kuusikud (9050) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) tunnustele vastavad metsaalad (edaspidi ka metsaelupaigad) ning elupaigatüübi liigirikkad madalsood (7230) tunnustele vastav sooala.

Kultuuriväärtusi raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatavate raiete mõju keskkonnaelementidele:

⁴ Vastavalt Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määruse nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu” § 8 lõige 2 punktile 16.

⁵ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

Endla looduskaitseala piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt (kaitse-eeskirja § 16 punkt 7). Raietegevusel ei ole negatiivset mõju, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kaitseala valitseja nõusolekul külmumata pinnasega, juhul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi- kavandaval raiel ei ole veerežiimile olulist negatiivset mõju. Raieala eraldisel 10 jääb osaliselt ning eraldisel 11 kogu ulatuses Völlinge oja kalda piiranguvööndisse ning kavandatav raieala ulatub väikeses osas ka veekitsevööndisse. VeeS § 119 punktide 2 ja 6 kohaselt on veekaitsevööndis keelatud puu- ja põõsarinde raie Keskkonnaameti nõusolekuta, välja arvatud maaparandussüsteemi ehitamiseks ja hoiuks, ning pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet. Keskkonnaamet annab nõusoleku veekaitsevööndis raietööde teostamiseks tingimustel, mis lähtuvad veekaitsevööndi eesmärgist. Kui raiete tegemisel Völlinge oja veekaitsevööndis alusmetsa ja põõsarinnet ei eemaldata, raidmeid veekogusse ja veekaitsevööndisse ei jäeta, veekogust läbi ei sõideta, veekaitsevööndisse roopad ei tekitata ning mootorsõidukitega veekogu kaldaid ei kahjustata, siis kavandatavatel raietel ei ole Völlinge oja ja selle veekaitsevööndi seisundile olulist negatiivset mõju. Veekaitsevööndis on soovitatav raiuda ennekoike neid surnud ja vigastatud puid, mis võivad vette kukkudes veekogu veevoolu takistada.

Välisõhk ja kliima- kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, raiete tulemusena ei teki lagedat ala (harvendusraie alal ei tohi puistu I rinde rinnaspindala langeda alla metsa majandamise eeskirja lisas 1 sätestatud alammäära ning aegjärgse raie alal peab puistu I rinde täius jääma vähemalt 30%), seega ei mõjuta raied eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- raied on kavandatud kokku 2,03 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkoike tööde tegemise ajal. Kavandatavad raied on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Endla linnualal ja Endla looduslal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 1 alapunktis 4 ja punkti 2 alapunktis 37.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁶ järgi tuleb elupaikade

⁶Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁷ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatavate raiete tegemisel säilib puistu esimene rinne. Raiete käigus raiutakse puistud hajusalt hõredamaks, puistute esimene rinne säilib, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Seega metsamaastik ei killustu ning maastikuilme oluliselt ei muutu ning olulist kumulatiivset mõju ei ole.

EELIS-e andmetel jääb kavandatav raieala II kategooria kaitsealuse linnuliigi metsise (*Tetrao urogalls*) elupaika registrikoodiga KLO9134126. Metsise ja tema elupaikade kaitse on Endla linnuala kaitse-eesmärgiks. Metsise pikaajaliseks kaitse eesmärgiks on stabiilse või kasvava populatsiooni saavutamine (1500–2400 metsisekukke) ja vähemalt 400 mänguasurkonna säilimine. Metsise ja tema elupaikade kaitse on tagatud siseriiklike õigusaktidega. Siseriiklike kaitsealade moodustamisel on arvestatud kaitseväärtuste säilimise vajadusega. Antud metsise elupaik jääb valdavas osas Endla looduskaitsealale, osaliselt piiranguvööndisse ja osaliselt sihtkaitsevööndisse.

LKS § 55 lõige 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Nagu enamik liike, on ka metsis tundlik pesitsusaegse häirimise suhtes. Metsise kaitse tegevuskava⁸ kohaselt on metsise põhiliseks häirimiseks paljunemisperioodil (sh mängu ajal) tehtavad metsatööd, trasside raided ning teised metsas tehtavad tööd. Häirimine mänguperioodil võib viia mängu katkemisele (sellest tulenevalt ka pesitsemise luhtumiseni) või äärmuslike juhtumite korral mänguala jäädava hülgamiseni. Metsise mäng toimub traditsioonilistes mängupaikades, mida võidakse kasutada aastakümneid. Mänguperiood algab veebruaris ja vaibub maikuu keskpaigas. Emaslind muneb vahemikus aprilli keskpaigast kuni juuni keskpaigani, haudumine kestab 26 päeva. Pojad kooruvad tavaliselt juuni esimesel poolel. Oluline elufaas on tibude toitumisperiood. Juuli keskpaigaks on enamik pesakondi lennuvõimestunud. Mängu, sigimise ja poegade kasvatamise ajal 1. veebruarist 31. juulini metsise elupaigas raietöödest hoidumine aitab tagada mängu ja pesitsuse õnnestumise.

Kavandatava raieala läheduses (piirnevatel aladel) on registreeritud Endla loodusala kaitse-eesmärgiks olevad soo- ja metsaelupaigad: liigirikkad madalsood (7230), soostuvad ja soolehtmetsad (9080*) ja rohundirikkad kuusikud (9050). Antud metsaelupaikadele on negatiivseks mõjuteguriks raietegevus. Keskkonnaamet tegi 07.02.2022 kirjaga nr 7-4/22/2442

⁷ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

⁸ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kehtestatud „Metsise (*Tetrao urogallus*) kaitse tegevuskava” on kättesaadav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>

„Loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpide range kaitse alla võtmine” Keskkonnaministeeriumile (praegune Kliimaministeerium) LKS § 8 lõike 1 ning § 13 lõike 1 alusel ettepaneku muuta Natura 2000 võrgustiku loodus- ja linnualadega kattuvate siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaitsekorda selliselt, et loodusdirektiivi I lisas nimetatud metsaelupaigatüübid (sh 9080* ja 9050) oleksid rangelt kaitstud, alad on EELIS-esse kantud projekteeritavate alade kaardikihile. Kuna raieid ei tehta metsaelupaikades, siis ei saa elupaigatüüpide pindala väheneda, samuti ei halvene elupaikade kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur. Kavandatavad raieid ei mõjuta negatiivselt ka piirnevat sooelupaika. Puistute raiumine kavandataval raialal ei mõjuta kaugemal kui 30 m asuvaid elupaiksid negatiivselt.

Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud. Loodusdirektiivi elupaigatüüpidele vastavate alade kahjustamise vältimiseks tuleb elupaikade läbimist vältida, kuid juhul, kui muid alternatiive ei ole ja on vajadus läbi elupaigatüübi sõita, tuleb liikumisteed kooskõlastada kaardipõhiselt Keskkonnaametiga. Paadi kinnistu piirneb läänest Norra – Vaali teega, mistõttu antud juhul tõenäoliselt puudub vajadus piirnevatel aladel asuvaid elupaikside läbida.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Kuna kavandatava raieala mõjualas ja raialal ei asu lisaks eespool käsitletule muid Endla loodusala ja Endla linnuala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatav raietegevus nende alade kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad raied ei mõjuta ebasoodsalt Endla loodusala ja Endla linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud siseriiklikult kaitse alla võetud Endla looduskaitseala Puna piiranguvööndis. Mõju Endla looduskaitseala kaitse-eesmärkidele (kaitse-eeskirja § 1 lõike 1 kohaselt kuulub elupaigatüüpide 9080*, 9050 ja 7230 kaitse ka Endla looduskaitseala kaitse-eesmärkide hulka), mis kattuvad Endla loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud punktis 3.3.1.2. Raialal ja selle vahetus mõjualas (kuni 30 m) ei ole registreeritud muid Endla looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtuseid, mida raie mõjutaks.

Kavandataval raialal ja selle vahetus mõjualas ei ole registreeritud ka muid kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kavandatavatel raietel koos piirneval kinnistul kavandatud raietega ei ole olulist kumulatiivset mõju. Raiete tulemusel ei teki lagedaid alasid, puistud raiutakse vaid hajusalt hõredamaks.

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjaga, LKS-ga ja MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Kaitse-eeskirja § 16 punktide 3 ja 7 kohaselt on Endla looduskaitseala piiranguvööndis keelatud puhtpuistute kujundamine ning puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt.

Puistu I rinde rinnaspindala alammäär pärast harvendusraiet on sätestatud metsa majandamise eeskirja lisas 1.

Lähtuvalt LKS § 14 lõikest 6 ja LKS lisa punktist 2, võib eraldisel 11 aegjärgse raie alal puistu I rinde täiuse viia 30%-ni.

Endla looduskaitseala kaitse-eeskirja § 18 sätestab, et piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine. Kaitse-eeskirja § 16 p 1 kohaselt tuleb turberaie (sh aegjärgne raie) tegemisel säilitada koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus. Surnud ja surevad puud, jalal seisvaid puutüükad, õõnsuste, lõhede või lennuavadega ning väga suure rinnasdiameetriga (üle 40 cm) ja ebatavalise kasvuga puud ning lamapuit võimaldavad leida elu- ja toitumispaiku erinevatele linnu-, putuka- ja seeneliikidele, suurendades seega ka liigilist ja vanuselist mitmekesisust ning seetõttu on soovitatav selliseid elemente metsas vähemalt osaliselt säilitada.

Lähtuvalt VeeS § 119 punktist 2 annab Keskkonnaamet nõusoleku raietöödeks Völlinge oja veekaitsevööndis tingimustel, et veekaitsevööndis on keelatud:

- 1) alusmetsa ja põõsarinde eemaldamine;
- 2) raidmete jätmine veekaitsevööndisse ja veekogusse;
- 3) mootorsõidukitega kallaste kahjustamine, veekogust läbisõitmine ja rööbastekitamine.

LKS § 55 lõige 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. LKS § 55 lõikest 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Seetõttu on metsise elupaigas raietööde tegemine keelatud 1. veebruarist kuni 31. juulini ehk metsiste paljunemise ja poegade kasvatamise perioodil, mis tagab pesitsusrahu ka teistele metsalindudele.

Soovitused lähtuvalt metsise elupaiganõudlusest:

- 1) säilitada suuremaid haralisi mände (sobivad metsisele mängu- ja toidupuudeks);
- 2) hoida võimalikult palju puhmastikuga maapinda raidmetest puhtana (koondada raidmed kokkuveoteedele), et mitte vähendada oluliselt metsiste toitumiseks vajaliku puhmastiku pinda ja ligipääsetavust tibudele;
- 3) harvendusraiel jätta raie mõju leevendamiseks ning metsisele võimalike sulgimiskohtade jätmiseks 1 ha kohta vähemalt 2 raiumata 0,1 ha suurust eraldiseisvat ala, kus säilitatakse ka alusmetsa ja II rinne.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Endla loodusala ja Endla linnuala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.

2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.

3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.

4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Heidi Salujõe
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond